

KÖZVÉLEMÉNY

HÉTFŐI UJSÁG.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 korona, havonként 25 krajczár.

Felelős szerkesztő és kiadó:

ROSTKOWICZ ARTHUR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Horváth Mihály-utca 7. sz.

Hirdetések árszabály szerint.

Játékbárlang Szegeden.

Hónapok óta sugdossák a városban, hogy játékbárlang van itt, ahová sokan sokan járnak és nagy összegeket veszítenek. A rendőrség természetesen nem tud róla semmit. A mi rendőrségünk se lát, se hall és az ilyen dolgokról rendesen csak az újságból értesül, ami szomorú dolog, de végtelenül jellemző.

Nevelten levél értesített e játékbárlang létezéséről bennünket is. A nevelten levélíró egész sereg urat nevezett meg, akik e játékbárlangban naponként tiltott házárd játékokat játszottak és többen közülük feltűnően nagy összegeket veszítettek.

Utána jártunk a dolognak. A nevelten levelben megnevezettek java része tagadja ugyan a dolgot, annyit azonban sikerült kinyomoznunk, hogy a játékbárlang tenyleg létezik, bár a 12. számú szoba titkát teltekenyen őrizték a játékosok. Arról is értesültünk, hogy egyik ősmert fiatal kereskedő nagy összegeket veszített és hogy a játékosok közt városi tisztviselő is akadt.

Csunya szenvedély a kártyázás. A túrt kártyajátékok is sok család boldogságát dúlták már föl. Vagyont, becsületet, jólétet veszítettek el már városunkban is sokan a kártyán. Nem a rendőrség érdeme, hogy a tiltott szerencsejátékok nálunk nem terjedtek el. Kétszeres kötelessége tehát a rendőrségnek, hogy ha már az ilyen dolog kinyomozására képtelen, legalább az üldözésben legyen a segítségünkre. Ha biztosítékot nyerünk arra nevezve, hogy a rendőrség erélyesen hozzálát a nyomozáshoz és nem lesz tekintettel a játékbárlangban megfordult emberek előkelőségére, úgy eddigi adatainkat szívesen rendelkezésére bocsájtjuk.

Törvény tiltja a szerencsejátékokat, mert az a legaljasabb szenvedélyeket költi föl az emberben. A szerencsejáték üzése nem tisztességes dolog, pedig amennyire sokra tartják az urak a kártyabecsületet. Az, aki a barátja pénzét elnyeri, ellensége annak. Akinek szenvedélyévé vált a kártyázás, sikkasztani, lopni, rabolni is képes. A sikkasztók java része kártyás.

Kérlelhetlen szigorral kellene üldözni a szerencsejátékokat, mert annak bármilyen formája erkölcsstelen. Sajnos, hogy maga az állam is elősegíti. A kis lutri helyett itt van az osztálysorsjáték. Az emberek aljas szenvedélyeinek fölkeltesével milliókat bezsebel a tisztelt állam. A kártyából is hasznot húz

Abban a kártyabárlangban, amelyről most említést teszünk, nagyban játszották a házárd aprét. Fiatal kereskedők, bank és városi tisztviselők áldoztak zárt ajtóik mögött undok szenvedélyüknek. Megtörtént, hogy ezer koronánál is nagyobb összegeket veszítettek olyan emberek, akiknek egyébként szerény viszonyaik nem engednék az ilyen kiadást. Mit tesz aztán az ilyen ember, hogy undok szenvedélyét kielégíthesse? Adóságokat csinál, sikkaszt, csal, hamisít és végezetül aztán a börtönlakók számát szaporítja.

Kötelessége a rendőrségnek a 12. számú szobát kifürkészni, az illető játékosokat megbüntetni, hadd kerüljön a dolog nyilvánosságra. A bank, a melynek hivatalnoka, a czég, a melynek alkalmazottja, a hivatalfőnök, akinek alárendeltje házárdjátékokat játszik, hadd tudja meg a dolgot és védekezhessen. A nyilvánosság a leghatásosabb ellenszere a titokban való bűnözésnek. Kíméletet nem szabad ismerni. Le kell leplezni irgalmatlanul a házárdjátékosokat.

Munkásnyomor a megyében.

Az aranykalászos alföldi rónaság szívében ezrek es ezrek éheznek. A munkásnép nem kap munkát és a gunyhókban az éhség sorvasztja a szegény embereket, akik már a télen is sok helyt dercekenyeret ettek, holott dercevével a disznót szokás hizlalni. A nyomor különösen Csongrád megyében öltött hihetetlen nagy arányokat. A hatóságoknak fogalmuk sincs a nyomor nagyságáról. A jegyzők és szolgabírók azt mondják, hogy a munkások túloznak, pedig ez nem ali.

Igaz, hogy a mi megyénk mezsei munkásnépe mind szocialista, ami egészen természetes is. Ahogy ők maguk mondják az a szegény emberek partja. A nyomor jó talaja a szocializmusnak. A hatóságok sohasem törődtek a nép bajaival, csak az adót tudják rajta bevasalni, segíteni a baján soha. A szocialista tanok elterjedtek az egész megyében, úgy hogy már nincs falu, ahol rendes partszervezetük ne lenne. A nép kezd felvilágosodni és nem csupán kenyeret követel, hanem jogot is.

Az elkeseredés a tetőfokát érte el már és ha a hatóságok tapintatosan nem járnak el, úgy lehet, vér is fog folyni. A legnagyobb a nyomor Mindszentben, ahol hetek óta készülődnek valamire. A munkanélküliek folyton járnak a főszolgabíróhoz, aki nem tud segíteni rajtuk. A közég utczaín százával lézengenek az éhes, elkeseredett emberek. Nagy a munkanélküliség Csongrádon, Tömörkényen, Csanyon, Szegváron, Sandorfalván, Horgoson is.

Nagyon silány a nép helyzete. A kisbériők éppen úgy éheznek, mint a munkások. Különösen a Pallavicini-uradalom ellen vannak elkeseredve, mert kisebb napszámot fizet, mint a kiscgazda. Ez a százezer holdas hitbizomány

a legnagyobb akadály annak, hogy a nép földet nem szerezhessen, olcsó bérletet nem kaphat. Ha ad is bérletet az uradalom (kortes érdeméért) abban sincs köszönet. A legsilányabb, a legkieltebb földet adják a szegény embernek. Hadd termékenyítse meg veres véréjével.

Mintegy 10,000 munkás nyomorog a csaladjávi. Az elégedetlenség nőtton nő és ha a nép baján idejekorán nem segítenek, veres zendülésben fog kitörni az elégedetlenség.

Mint értesültünk, e hó 17-én népgyűlés lesz Mindszentben. A függetlenségi párt készül bizalmatlanságot szavazni Novak József képviselőnek. Ezen a gyűlésen megjelennek a munkások is, akik — mint értesültünk — dr. Kelemen Béla országgyűlési képviselőt akarják fölkeríteni, hogy a képviselőházban adja elő panaszaikat és követelje, hogy a kormány munkát és kenyeret adjon a nyomorgó munkásoknak, mert ha nem jó a segítség, akkor a búzatermő rónaságon vagy éhen halnak az emberek vagy pedig felbomlik minden rend és ember vér fogja áztatni a földet.

Munkát a népnek, mert az éhes ember végső elkeseredésében kétségbeesik és az erőszak terére lép. A hír már végsőig feszült. Ha elpattan, nagy baj lesz belőle.

Vigyázzunk a hitelezésnél.

Könnyű mondani, hogy ne hitelezünk, de megvalósítani sokkal nehezebb. Mert hisz meg se lehetne élni, ha hitelt nem adna az ember. Hát az nagyon igaz. De, hogy éljen meg az iparos, aki évenként 2-3000 forgalmat csinál, ha ebből évenként csak 200 koronát, vagy még többet is elveszít. S meg nem is ez volna a legnagyobb baj. A legkellemetlenebb a dologban az, hogy a legtöbb esetben, amidőn sejtelve sem volt a szegény mesternek, hogy hitelt kell majd odaadni a készítményét, a további munkalkodásban van többnyire megakadályozva. Abban a jó hiszemben vitte vagy küldte haza a munkáját, hogy az érte felveendő pénzen új anyagot vásárol s már megrendelt munkát fog elkészíteni s a megrendelő azt mondja: „Kérem, majd vasárnap fizetek!” Ilyenkor nagyon mindegy a szegény mesterembernek, akár biztos helyen van is a pénze, vagy nem. Mert bármilyen jó helyen van a pénze, a reménynyel hogy akkor, meg akkor biztosan megkapja, a szükséges anyagokat és kellékeket vásárolni nem lehet. S hány ilyen eset fordul elő. Előfordul pedig azért, mert a mesternek nincsen meg a kellő erélye, hogy az ilyen eljárás ellen tekintélyének egész súlyával tiltakozzék. Mert a miy joggal a kereskedő tagadja meg az iparostól a hitelt, ugyanolyan joggal megleheti azt a mester is a megrendelővel szemben is.

Sokszor hallottam már ez a litas ellen azzal érvelni, hogy az üzleti verseny kényszeríti az iparost arra, hogy erejét túlhaladó hitelt nyújtson rendelőinek. Hát kérem konkurencia ide, konkurencia oda ami lehetetlen, az lehetetlen. Akinek meg elegendő üzemtőkeje nincsen, az nem nyújthat hitelt anélkül, hogy annak a veszélynek ne tenné ki magát, hogy előbb-utóbb fennakad. Mar mostan kérdem, nem helyesebb-e egyik vagy másik rendelőt elveszteni, mint minden perczen a munkában fennakadni. Okozhat-e egy-két vagy több rendelőnek az elvesztése annyi kárt, mintha a hét három napjában a künn levő pénzek miatt nem

Ferencz József keserűvíz az egyedül elismert kellemes izü természetes hashajtószer

tudunk a további készítenő munkához anyagot vásárolni.

Meg aztán nagyobb is a félelem a kellenél. Ha illő módon megmagyarázzuk a helyzetet a rendelőknek s azt mondjuk neki, hogy nem bizalmatlanság, de a kellő tőke hiányában vagyunk rászorultva az azonnali fizetés elv szerint való eljárásra, akkor nagyon kényes természetű ember az, aki ezért a már megszokott és őt kielégítő iparosát otthagyja, sőt megfordítva: egyszer és mindenkorra tudomásul veszi, hogy a cikkért, amely részére készül, azonnal fizetni kell. Ha ez nem tetszik neki, hadd menjen tovább. Egy fecske nem csinál nyarat. Végre is egy iparosnál nem dolgoztat az egész város s ha a szaktársak csak egy kis jóakarattal vannak egymás iránt, ha nem a kollegalitás szempontjából, de saját jól fel-fogott érdekükön a hitelnyújtást illetőleg egyöntetűen járnak el, akkor egy csapásra megváltozott a helyzet, legalább ott, ahol erre nézve az iparosok megegyezésre tudnak jutni.

Hiába minden szépítgetés, okoskodás, a kisipar annyi oldalról van megtámadva, hogy minden tanácskozás dacára, azt sem tudják az az iparosok, hogy melyik oldalon kezdik meg a védekezést. De ez az úgynevezett „kicsikart hitel” egyike a legnagyobb rákfenéknek, amelynek kell törvényhozas, nem kell szövetkezés, csak bátor, férfias fellépés s a bajon gyökerelesen segítve van, még az esetben is, ha a mondott egyöntetű eljárásra a szaktársak nem volnának hajlandók, mert az illető, aki a fentírott módon jár el, önmagán a legrövidebb uton segített, persze a többiekre ez esetben az hatással nincsen.

Egészen más elbírálás alá esik a hitelezésnek az a módja, a midőn a rendelő a rendelés előtt megmondja, hogy hitelbe óhajtja a megrendelt munkát. Itt mindig két dolog az irányadó. A rendelő hitelképessége és saját zsebtartalma. Ha a rendelő nem minden kétséget kizáró módon hitelképes, akkor semmi áron ne hitelezünk, mert sokkal jobb, ha 2—3 korona reménybeli nyereséget veszítünk el, mint 8—10 koronát saját tőkenkből; de ha jó is a rendelő és saját anyagi helyzetünk nem engedi meg a hitelezést, inkább mondjunk le arról a pár korona nyereségről, amit az üzlet látszólag eredményezne, minsem hetekig heverni hagyjuk azt a kis tőkét, a melynek gyors forgatása hatszor annyit jövedelmezne az alatt az idő alatt, míg ott, a minden áron hitelt elvezni akaró rendelőnél hever. A hitelezésnél tehát mindig ne csak a rendelő hitelképessége, hanem saját hitelnyújtó képességünk is lebegjen szemünk előtt s ha mindkettő nem felel meg a mondott feltételeknek, óvakodjunk a hitelezéstől. Az úgynevezett kicsikart hitel ellen pedig minden rendelkezésünkre álló eszközzel védekezzünk.

Nehéz, nagyon nehéznek látszik a mondotaknak végrehajtása, de próbálja meg bárki s meggyőződik, hogy az eredmény meglepő lesz. Persze egy kis barátság kell hozzá.

„Semiféle fekete könyv, melyet a hitelezők könnyelmű adósságcsinálókról vezetnek, nem segít olyan gyökerelesen a bajon, mint a hitelezés korlátozása. Amannal előbb meg kell károsodni néhány iparosnak, míg segíteni lehet, emitt a kár eleve is ki van zárva.

Harc a szabadságért.

Lenn a Balkánon megkezdődött a szabadságharc. A bolgárok kezdték meg, az albanok fogják folytatni és nem lehetetlen, hogy az egymásra irigy európai nagy hatalmak is ösztökéljenek és olyan parázs háború lesz belőle, hogy Hadúr is megsokalja.

Európa jelenlegi térképe nem mutatja az államok kialakulásának végleges határait. Sok nemzet van, amely államot nem alkot, de a törekvés ez iránt él benne és érvényesülni is fog a kellő időben. Itt él Európa szívében 25 millió lengyel. Szabadságszerető nép, értékes faj. Nagy írókat, művészeket és hadvezéreket adott már a világnak. Jelenleg három részre osztottan él, ami annál inkább ösztönzi az önálló államalkotásra.

Ott van a velünk rokon finn nemzet. Kis nemzet, az igaz. Két millió lélek csupán, de művelt nép. Nem tesz kockára semmit, de kitartó, szívós természetű.

Itt van a cseh nép, amely szintén az önállóságról ábrándozik. Nekünk pedig a független, önálló Magyarország nem is ábránd, hanem történelmi valóság. Európa térképéről nem lehet eltüntetni a Kárpátok által határolt, természetalkotta független államalkotásra rendelt területet.

Tagadhatatlan, hogy a nagyhatalmak a függetlenségre törekvő népek miatt tartanak oly nagy számú katonaságot. A világbeke és az európai egyensúly azért olyan tartós, mert a nagyhatalmak nem az egymással viselendő háború, hanem inkább a népeik magatartásának következményeitől félnek.

Mi a balkáni népek szabadságharcát rokonszenyve kísérik. Törökország a szegény-föltja Európa térképének. Bar a török rokon-nép velünk, a művelt Európában nincs helye többé. Az a kérdés már most, hogy ki legyen a Boszporusz, az öreg Európa kulcsa. Az orosz semmi esetre sem, a balkáni szláv népeké sem, mert megbízhatatlanok. A legtöbb joga természetesen Görögországnak volna hozzá. A nép zöme ma is a görög. Nagy múltú és nagy jövőjű nép, amely az emberség örök halálját érdemelte ki.

Lenn a Balkánon a szabadságharcot másként kell képzelni mint nálunk. Nem fölkeles az. Hadseregeknek híre-hamva nincsen. Fajharc az. A legrettenetesebb fajharc, amely görög szabadságharcot is megelőzte. A törököt utalja a bolgár, szerb, görög, örmény. Ez a gyűlölet több évszázados. Az anyatejjel szívja magába a gyermek.

Macedóniában az adószedésnél történnek az összeütközések. A falvakba 60—80 főnyi katonával állít be az adóhivatalnok. Minden házat ostrommal vesznek be és az adót erőszakkal rabolják el. Az ilyen adószedőket tamadjak meg a bolgár bandák, a melyeket az amúgy is rablótermészetű pasztornepek alkot. A bolgár amúgy is gyűlöli a törököt és nem is tartják Macedóniában becsületes embernek az olyant, aki legalább 2—3 kutyafejű törököt nem küldött a masvilagra. Viszont a török is így gondolkozik. Ez a rettenetes fajharc most erősebben dühöng a Balkánon, mint más esztendőkből. Nem szabadságharc ez, hanem emberirtás, amelynél a gyűlöletet mesterségesen szítják. Az orosz rubelek atgurulnak a Sipka-szoroson is.

Ujdonságok.

— **II. Rákóczi Ferencz.** Ezelőtt kétszáz esztendővel piros zászlókat lengetett a lanyha májusi szellő: II. Rákóczy Ferencz szabadságharcza vette kezdetét. Ennek az eseménynek emlékeztetere megmozdult az ország mindenfelé, hogy ünnepet rendezzenek a magyar szabadság féltésére, a hazaszeretet mártírjainak emlékének. Szegeden még minden csendes, pedig soha nem szokott városunk elmaradni a hazafias mozgalmaktól soha, ha a nagy férfiak, a nemzeti hősök iránt a kegyelet adóját kellett leróni. Nem is szabad elmaradnunk most sem. Járjon maga a város jó példával elő, határozza el a város képviselőtestülete, hogy meg fogja ünnepelni méltó módon II. Rákóczy Ferencz emlékeztetét.

— **Uj Kossuth-párti kültagok.** Az országgyűlési függetlenségi és 48-as Kossuth-párt május 5-én a Kossuth Ferencz pártvezér elnöklése alatt tartott értekezletén egyhangulag a párt kültagjaivá választotta *Rostkowitz* Arthur lapszerkesztőt és dr. *Szell* Gyula ügyvédet Szegedről, ifju *Czékus* Ferencz pártelnököt és *Benke* Gida függetlenségi körelnököt Dorosmáról.

— **Pártünnep Dorosmán.** Szépen sikerült tavaszi mulatságot rendezett a Dorosmárközponton alakult függetlenségi kör *Sámon* József tanyáján. A mulatságon mintegy 400 választópolgár jelent meg a családjával. A mulatságban részt vett a kerület közszeretnek örvendő képviselője, dr. *Kelemen* Béla is.

— **Villamos Szatymazra.** A szatymazi villamos vasut engedélyesei ugyan csak serényen láttak hozzá a terv megvalósításához. Pár napja érkezett meg az előmunkálati engedély, vasárnap délután már értekezletet tartottak

az érdekelt gazdaközönség bevonásával a Baló-féle vendéglőben. A nyomjelzési munkálatokat még e heten meg is fogják kezdeni.

— **Megszökött leánykereskedő.** A városi tanács főlemelte a leánykereskedő Oesterreicher Samu büntetését, aki Szegedről vitte Buenos-Ayresbe a leány szállítványokat. A nagy hírű jogtudós és a „Szeged és Vidéke” felelős szerkesztője, dr. Balassa Ármán főlembesének tehát az lett a következménye, hogy a tanács még keveselte is a kihagási bíró büntetését, amely — hála a közigazgatási törvény bölcseségének — fogatosítható nem lesz soha. Oesterreicher ugyanis nem várta meg a végleges ítéletet, hanem visszavitorlázott szépen Délamerikába. Mar utban is van azóta Buenos Ayres felé E helyt említjük föl, hogy nem a rendőrség érdeme ezen förtelmes leánykereskedés kinyomozása, mert Jurits Etel nevű varróleány, aki a nyakkendőgyarban van alkalmazva, vezette nyomra a rendőrséget. Oesterreicher fűt-fát ígért ennek a feltűnően szép árva leánynak, hogy vele menjen, 140 korona előleget is adott már neki, de a leányban föltámadt a lelkiismeret és a pénzt átadta a rendőrségnek és megtette a följelentést a leánykereskedő ellen, aki itt Szegeden nagy labon él, sőt a jobb körökben is megfordult.

— **Hitel- és arucsarnok szövetkezet.** Szegedi iparosok hitel- és arucsarnokszövetkezet létesítésén fáradoznak. Eddig már jegyeztek is 17 000 koronát, de bizony ez edeskeves. Szegednek ezernél is több kisiparosa közül csak 64 akadt, aki részjegyeket jegyzett. Ez azonban nem azt mutatja, hogy nincs kellő érdeklődés az eszme iránt, hanem hogy a kisiparos koldusszegény már és nincs mit áldozni, örül, ha a mindennapi száraz kenyeret megszerezheti. Talán a hitel és arucsarnok szövetkezet segíteni fog a sok kisember baján.

— **Megfelelt.** Egyik hívének a temetéséről tért haza dolgozó szobájába a reformátuspap, ahol már az ügyvéd barátja reg varakozott rá.

— No, most szentatyam megrikattad, ugy-e, a gyászos gyülekezetet?

A tiszteltes kurtan telett a csipkelődés prókátornak:

— Meg! De ők mégis boldogok! Mert mindjárt letörük a könyüket; hanem akiket ti egyszer megrikattok, amíg csak élnek: mindig törülgethetik a szemüket.

— **Kortések a vádlottak padján.** Az 1901. évi általános választáson tudvalevőleg 7 szavazattal győzött a tápei kerületben a kormányparti Enyedi Lukács. A választást, amely egyike volt a legpiszkosabbaknak, kérvénnyel támadta a függetlenségi párt. A legfelsőbb bíróság a választást megsemmisítette és a vizsgálatot a visszaélést elkövető kortések ellen megindította. Egész sereg kortesnek kellene a vádlottak padjára kerülni, de adatok hiányában csupán három kortes telett fog itélkezni a szegedi törvényszék, mely csütörtökön kezdi meg az Enyedi-választás szennyeseinek a tárgyalását. A vádlottak padján ifju Eszes Mátyás dorosmai földalomtulajdonos, a tápei szabadelvű párt elnöke, Fehér Istvan horgosi gazda és Buda Viktor a horgosi orvos fia fog ülni. Eszes Mátyás etetéssel-itatással, Fehér Istvan szintén, Buda Viktor vesztegetéssel van vadolva. A tárgyalás iránt nagy az érdeklődés tápei kerület községekben. Az az általános vélemény, hogy példás büntetést kapnak a vádlott kortések, akiknek ügye a kuriához is fölkerül. A végtárgyaláson sok botrány fog kipattani. A bíróság mintegy 30 tanút idézett be. Az ítélethirdetésre előreláthatólag a jövő hétfőn kerül a sor.

— **Kicsi a Stefánia.** A városnak egyetlen kellemes üdülőhelye a Stefánia-sétány. Ott sétálgatnak délelőtt az öreg urak, odaviszik a gyermekeket, stb. Oly sokan vannak e sétányon, hogy alig lehet sétálni is. Pad is nagyon kevés van és azok sincsenek mind az árnyékos olda-

Ion. A város még boldogult Pálffy Viktor tanácsnok indítványára elhatározta, hogy a Stefánia-sétateret kibővíti olyképp, hogy a gyermekjátzó helyet hozzácsatolja. Ez a szép terv azonban meg ma sem valósult meg, pedig néhány ezer korona költséggel már megvalósíthatók volna. Sajnos azonban, hogy nálunk minden szép terv dugába szokott dőlni.

— **Választmányi ülés.** A magyarországi munkások rokkant és nyugdíjintézetének szegedi választmánya hélfőn este tart ülést *Barcsay* Károly elnöklété alatt az Iskola utcai Kocsis-féle vendéglőben

— **Jó tanács.** Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesítenie, ajánljuk, hogy szerezzék be Mautner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a „Sétatéri“ vagy a „Margitszigeti“ fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja Mautner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétateret részére.

— **Záróra.** A záróra miatt régóta panaszkodnak már a vendéglősök. Van is rá okuk. Végtelen sok visszaélésre ad ez alkalmat. Megesett egyszer, hogy a rendőrök feljelentették az egyik vendéglőst a záróra be nem tartásáért, mire az illető bezárta az üzletét és több barátjával elment a másik, közeli vendéglőbe, ahol nyitva volt még és ott boroztak az öt másnap feljelentő rendőrök és a detekivek. Ilyen czudarság is csak Szegeden eshet meg.

— **Kávéház atvétel.** A régi jóhírnevű Ströbl-kávéház, amely Ferencsevits György tulajdona volt eddig, gazdát cserélt. Reich Miklós, a Stefánia-kioszk volt bérlelője vette meg. Mai lapunkban köölt hirdetésére fő hívjuk a közönség figyelmét.

— **Elmebeteg képviselő.** A verbaszi követen már régebben mutatkoztak az elmebetegség tünetei. Oly nagyfokú ideesség és izgatottság vett erőt rajta, hogy környezete is kétségbe esett. Nem régiben hidegvíz gyógyintézetbe szállították től dr. *Hudszay* Janost, de nem lett jobban, mint a lapok írták, hanem állapota súlyosodott. Egyelőre még a gyógyintézetben marad.

— **Az iskola zászlója.** A horgosi állami népiskola zászlója rongyos. A szolgát elő is vette az egyik tanító

— Mért ilyen rongyos ez a zászló? kérdezte.

— Hát kéröm azért, mert választás előtt kortesködni vitték a tanyára.

Ez jellemző. Az állami iskola zászlóját a mitkapoz kormányparti kortesek kortesutakon rongyolják le.

— **Fizessen a paraszt.** Tápén történt, hogy a kisbíró kidobolta, hogy a kutyákat meg kell kolonczolni, de azt már nem dobolta ki, éjjel nem szabad elereszteni. Az eljárásságnak azért ez elég ok volt arra, hogy néhány ellenzéki polgárt megbírságotlasson a főszolgabíróval. Hiába védekeztek a szegény emberek, a szolgabíró 20—20 korona bírságot huzott rájuk. Fizessen a paraszt. Azt nem tekinti a szolgabíró, hogy két hónap alatt is alig keres meg 20 koronát a szegény tápéi ember.

— **Az algyői bíró.** Az elvtagadó Herczeg Gáspár algyői bíró hivatalos hatalmát is fölhasználja arra, hogy arthasson Palcsó Ferencz ottani kereskedőnek, aki a nép igazáért száll sakra. Nem elég, hogy mindenféleképp zaklatja, azzal is megvádolta, hogy a mérlege nem szabályszerű. A dorosmai szolgabíroság még a bejelentett tanukat sem hallgatta ki, hanem egyszerűen megbírságotla Palcsót, aki most ragalmazási pert indít a bíró ellen, akinek ugyancsak kezd meggyűlni a baja, mert Török János, Pataki Sándor, sőt Belovai Péter esküdt is ragalmazási pert akasztottak a nyakába. Csodálatos igazán, hogy a történetek után még csak fejelemi vizsgálatot sem indított ellene a főszolgabíró, pedig volna elég a rováson.

— **Olosó és előnyös törlesztéses kölcsönöket** személyhihet gyanánt kapnak Szegeden a Bank-egyesület mint szövetkezet tagjai, könnyű és kedvező törlesztési módzatok mellett. A kölcsöntöke külön visszafizetése nem követeltetik mert ezen összeg a heti koronás részletek befizetésével nemcsak hogy kiegyenlített lesz, hanem a tagok még az üzleti nyereségben is részesek és önmaguknak fizetik a kamatot! Bővebb felvilágosítás nyerhető a Bank-egyesület mint szövetkezet irodájában Szegeden, a Deutsch-Erdélyi-féle palotában, a Kass-kávéházzal szemben délelőtt 9—1 óráig.

Ovakodjunk a biztosítástól.

Erdélyből, Erzsébetvárosról küldte lapunknak az alábbi közleményt Kelemen Lajos:

Szomorú helyzete az országnak, hogy nálunk még mindig szabadon lehet gazdalkodni a biztosító intézetek neve alatt. Nem egy embert tettek már tönkre, nem egy embernek kis hazából fizetik a részvényesek magas osztalékát. El nem gondolható az a csel, a mivel ezek a biztosító intézetek dolgoznak. Példaképp vesszük a „Magyar francia biztosító intézet“ dolgát, hogy mint fosztotta ki vagyonából Kelemen Lajos erzsébetvárosi lakost. Egy jó száju vigéczet küldött Erzsébetvárosba. Ez a vigécz egy váltót íratott alá, ahogy a biztosítasnál szokás. Bár Kelemen fizetni akart, ahogy megállapodtak, de a jeles társaság meghamisította a váltót és perelte, habár ki akarta fizetni a jogtalan váltót is mégis csupán a hamisított váltó alapján, a biztosító társaság elárvereztette és potom aron megvette saját maga részére földjét, házát, mármint és minden ingóságát. Kelemen Lajost így megfosztotta a biztosító intézet mindenétől, kenyerétől, megélhetésétől és vagyonától hezagos törvényeink segítségével; s midőn ezért a jeles társaságot kérdőre vonta a kolozsvári törvényszék, bár beismerte hamisítást és jogtalan-ságot, mégis Kelemen elutasították. A budapesti kir. törvényszék a bizonyítás mellőzéseivel hozott ítéletet.

A társaság, mely 4 év óta jogtalanul fosztotta meg vagyonától, önként ajánlotta föl, hogy visszaállítja a régi helyzetet. Tehát 4 év alatt tönkre tett a „Magyar Francia biztosító intézet“ egy egész családot. Ovakodjatok tehát polgártársaim, mert e biztosító intézet rosszabb a zsebtolvajnál. Míg a zsebtolvaj csak zsebeteket lopja meg, addig ezek a biztosító társaságok tönkre tesznek. Korbácsoljatok ki azt az ügynököt, aki hozzátok saska módjára jön. Mert ezek a ti tönkretevőitek, a magyar hatóságok nem elég erősek ahhoz, hogy megvédjenek beneteket a biztosító társaságok rablásától. Mert mit is akar az az ügynök, midőn biztosítást ajánl, azt akarja, hogy ti egy kitöltetlen váltót írjatok alá. Ha 8—10 évig fizitek is a díjakat, valami szerencsétlenség esetén oly lelketlenül fizet, mint a milyen lelketlenül hajtják be a meghamisított váltókat,

Mert avval a kifogással, hogy az ügynök járatlan volt az eljárásban, meghamisítja a váltót. A bíróságnál tart fizetett ügyvédet és még 400—500 korona költséget is csinál, szóval az az ő lelketlen igazságtalanságaival titeket tesz tönkre, mint tette a „Magyar-Francia“ Kelemen Lajossal Erzsébetvárosban.

Polgárok, ovakodjatok biztosítani. Ovakodjatok a „Magyar-Franciától“, mely csak elősegíti a nyomort, családokat, árvákat és özvegyeket, meg a tudatlanokat fosztja ki.

Innen-onnan.

(Az én öreg tanítómról.)

Sohasem felejttem el az én jószágos, öreg tanítóm, Vass Matyást. A tanáraitam elfeledtem. Alig emlékezem néhányra Varga Ottón kívül, aki belém oltotta a függetlenség és szabadságszeretet soha el nem múló vagyát. A többi mind a létköznap átlag alatt járó robotos volt, akik megtartották az óráikat, mint ahogy a napszamos is immel-ammal elkezdemereg a napszámért.

Ki emlékezne a sok-sok robotos napszamosra? Ugy hiszem, más is így van ezzel, mint én. De ez a két tanítóm igazi apostol volt. Szeretettel emlékezem rájuk holtomig. Amire ők tanítottak, nem felejttem el soha. Porló hamvaikban is áldani fogom őket.

Ez én koszorúm Vass Matyás sirjára a soha el nem múló hála és kegyelet érzése.

(Az ezüst és arany kereszt.)

Negyven évig szolgálta már Vass Matyás a magyar népnevelés ügyét soha nem lankadó buzgalommal. Nemzedékeket nevelt föl, hazafias tankönyveket írt — és önzetlenül, lelkesen szolgálta a kartársai ügyét. Országos hírnevű ember volt, de azért a szegedi polgárság nem vette észre, ő pedig nem tolagodott. Nem is léptettek föl még csak városi képviselőnek sem, bárha manapság minden csizmadia hivatast érez magában arra, hogy a polgársai kitüntessék vele.

Nem az ő tisztá lelke undorodott az ilyen gondolatától is. A népkörökben szavaló, a szereplésre törekvő Oskolás Gyula hiú és önző törekvései az ő nemes szívébe nem tudtak beférkőzni. Egyszer azonban mégis kitüntetés érte; akaratlan és tudtan kívül megszerezték neki az ezüst érdemkeresztet. Az ő becsületes lelkét bántotta ez nagyon.

— Hat ezt érdemeltem én? — panaszkolta keserűen. Ezért faradtam negyven esztendőn keresztül, hogy az udvari kocsisoknak és egyéb szolgáknak való hűgyövel megszegyenítsenek? Ha elfogadnam, az egész tanítószágot megbecsületlenülem vele.

Nem is fogadta el. A leghatározottabban visszautasította az ezüst keresztet. Hiába beszélték a szolgalelkűek, hogy azt el kell fogadni, mert a király adta, az ő szilárd meggyőződésén megtört minden rábeszélés.

Sugtak-búgtak a torony alatt a nagyfejük, hogy mit tegyenek már most. Végre is a főispán úgy oldotta meg a kérdést, hogy visszaküldte az ezüst keresztet és arany keresztet kért helyette. Azt is csak sok rábeszélés után fogadta el Vass Matyás. De azért nem látta a mellén hűgyéni senki, csak addig, amíg rátűzte a főispán.

(Hol lakik Vass Matyás.)

Sokat dolgozott mindig az öreg. Egész éjszakákat töltött íróasztala mellett. E miatt gyöngült meg a szeme világa. Az utóbbi években már alig látott. Egyszer estefelé bandukolva haza, beötédezt úgy, hogy nem látott. Az utcán játszó gyermekeket kérte meg, hogy küldjék hozzá a rendőrt, aki mindjárt oda is ment.

— Ugyan barátom nem mondana meg, jó helyen járok e? Erre van a Boldogasszony-sugárút?

— Ez az utca az.

— Hat azt a hazát nem mutatná meg fiam, ahol a Vass Matyás tanító lakik?

— Nagyon szívesen.

Hazaig kísértte a rendőr az öreget. Mikor a kapunál voltak, Vass Matyás hálásan köszönte meg a szívesességét.

— Nagyon köszönöm barátom. Maga igazán derék ember.

— No hiszen — felelte a rendőr — botot érdemölnek, ha ennyi tüstösséget se tanultam volna a tanító úrtól.

Persze a rendőr is tanítványa volt.

(Az íróárs.)

Nagy tevékenységet fejtett ki Vass Matyás a tanügyi irodalom terén, de bizony az írói babéron is megosztott mással, polgári hasznot pedig keveset látott belőle.

— Ez pedig nem járja. Aki dolgozott, azé legyen a haszon is — fakadtam ki egyszer előtte.

— Nincs igazad öcsém. A méh is másnak gyűjti a mézet...

Parádi kénes, savanyu víz

hazai ásványvizek királya megérkezett és friss töltésben kapható.

Kitűnő borviz.

Főraktár
Tóth Péternél Szeged.

Permetezzünk!!

Erdő-mező esupa virág,
Hej de milyen szép a világ.
Illatos a piros rózsza,
Csak ne volna permoszpóra
Ez veszi el a mi kedvünk.
Rajta gazdák permetezzünk
Lám akik nem permeteztek.
Azok nem is szüreteltek.
Pedig hát a permetezőt,
Majdnem ingyen adja Sebők.

Permetezők
dús választékban kaphatók

Sebők Mihály vaskereskedésében
Szegeden, Széchenyi-tér, (Jerney-ház.)

Mayer Ferdinánd és fia utóda
vaskereskedése
S Z E G E D E N.

Ajánlja legkitűnőbb minőségű
„Atilla“ permetezőit, kivehető
szekrézettel, valamint
„Vermorell“ rendszerű per-
metezőit úgy
„Turul“ permetezőit a legol-
csóbb árakban.

Kávéház-atvétel.

Tisztelettel alulírott bátorkodom a n. é. közönség
becses tudomására hozni, miszerint a közkeveltségnek
örvendő Ferencsevits féle kávéházát április 30-án átvet-
tem s azt a régi jó hírű

„Ströbl-kávéház“

cím alatt tovább fogom vezetni.
Amidőn nagyrabecsült vendégeimet előre is arról
biztosítom, hogy miként eddigi elődöm, Ferencsevits
ur, ugyezentul én is a legkitűnőbb kávéházi italokat
fogom nyújtani és figyelmes kiszolgálás által b. bizal-
matukat kiérdemelni főtörökvésem leendő, kérem kegyes
pártfogásukat és ajánlom magam

mély tisztelettel

Reich Miklós,
kávész.

A kávéházi helyiségek teljes renoválása és
parkettirozása a nyári hónapok folyamán fog megör-
tenni, hogy az őszi idény beálltával már egészen újonnan
és fényesen átalakítva álljanak az igen tisztelt vendé-
gek rendelkezésére.

LIPIK SZLAVONIÁBAN,
elsősorú fürdőhely.
Egyetlen jódtartalmú alkalisz hőforrás (64° C.)
a kontinensen.

A lejárólgyi vasúti állomása (Dugosellon át). Azon-
kívül Pakrac-Lipik déli vasúti állomása (zóna-tarifá)
Kitűntetve: Budapest, Bécs, London, Róma, Brüsszel
Fényesen berendezett gyógyterem, kávéház és étter-
mek, nagyszabású park, fedett sétány, térszene, kitűnő
gyógyszállodák, katonatiszti gyógyház, gyermek-szana-
torium, pompásan berendezett fürdőépületek, villamos
világítás.

Felülmulthatlan hatású gyomor-, bél- és gégehurtnál,
köszvénynél és csúszos bajknál, schiasnál, csonthajok-
nál, mindennemű hurutos bántalmaknál, valamint min-
den mirigy- és vérbetegségnél.

A fürdőidény alatt nyolcz kiváló orvos rendel.

Lipiki hévíz szétküldése egyenesen a forrástól,
továbbá Édeskúty L. cégtől Budapesten.

Lipiki források közvetlen a fürdőigazgatóságnál
rendelhető. - Bővebb felvilágosítással szolgál

a fürdőigazgatóság.

Ha igazán olcsón akar

ruhát vásárolni
akkor csakis

FÜLDES IZSÓ

Kelemen-utcai férfi- és
gyermekruha üzletét ajánljuk.

Ott lehet venni:

teljes férfi öltönyt 7 frittól feljebb

elegáns nadrágot 1.80 „ „

dívtos felöltőt 8 „ „

szövet fru öltönyt 2 „ „

mosó gyermek „ 1.50 „ „

gyermek nadrágok minden árban.

Külön osztály

mértékszerinti rendelésekhez.

Szolid kiszolgálás!

ÚJ ZÁLOGINTÉZET SZEGEDEN.

A »Bankegyesület, mint
szövetkezet«

zálogüzletét

megnyitotta saját helyiségé-
ben, Deutsch-Erdélyi palota,
Kass-vigadóval szemben.

Zálogkölcsönök adatnak
értékpapírokra, ékszerekre, árukra.

Üzleti órák:
délelőlt 9—1 óráig, délután 3—5 óráig.

Bankegyesület, mint szövetkezet.

A „Szegedi Kézművesbank“

a t. közönség nagyobb kényel-
mére úgy alakította át ügy-
rendjét, hogy jövőben a beje-
lentett váltó- és jelzálogköl-
csön igények a déli órákban

naponként fognak elbíraltatni.

Kávéház-megvétel.

Van szerencsém az igen tisztelt
közönséggel tudatni, hogy Szivesy
László úr házában levő özv. Ráve-
schitzné
kávéházát és kerthelyiségét
megvettem

és ezentul azt 24 évi helyi működésem összes
tapasztalataival a t. vendégek rendelkezésére
bocsájtom. Üzletemet a legjobb kávéházi ita-
lokkal, figyelmes kiszolgálással kellemes tar-
tókodásra rendeztem be. Délelőlt kitűnő
villásreggeli és friss csapolású Dreher-sör
áll a t. vendégek rendelkezésére.

Midőn a t. közönséget új vállalatom szí-
ves támogatására kérem, maradtam kiváló
tisztelettel

Jakobovics Ferencz,
a Gyuri-bácsi volt főpinczére.

Hölgyek figyelmébe!

A női szépség legfőbb kelléke

a szép arcz, a dus hajzat és tiszta fogak.

Hogy ez meglegyen, használtassék az arcbőr ápolá-
sára legkiválóbb készítmény, az elegáns hölgyek ki-
válóan kedvelt szépségcsere:

az orgona-crém

Minden eddig készített szerek között a legkitűnőbb
készítmény, mivel nem zsíradék. Kis tégely 1 kor., nagy
1 kor. 60 fill., szappan 70 fill., pouder 3 színben kis
doboz 1 kor., nagy 2 korona.

Kajhullás ellen és hajkorpa elmulasztására, mint
hajnövést előmozdító szer, legmegbiz-
hatóbb a dicsőítő le-
velekkel kitűntetett **bojtorján hajszesz,**
ára 2 korona, Chinin hajviz ára 1 korona 20 fill.
Tanno Chinin Pomade ára 1 korona 20 fill. A fogak
tisztán és ép állapotban tartásához legjobb a Sza-
licyl-fogviz, ára 1 kor. 20 fill. és Mentia Fogpor, ára
1 kor. Mind e szerek egyedül valódi minőségben kaphatók

Bárcsay Károly gyógyszerárban

Szeged, zöldség-piacz, Széchenyi-tér 12. szám.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel tudatjuk a n. é.
közönséggel, hogy

hadfelszerelési és egyenruházati
intézetünket

Kárász-utca 10. sz. alá,
a Gaál-féle házba helyeztük át.

Nemes L. és Társa.

Sengyel Sörincz

cs. és kir. udvari butorgyáros

Újonan, modern berendezett műasztalosság.

SZEGED, Vadász-utca 2. sz.

Elvállal a legjutányosabb ár mellett kizárólag
szolid kivitelben, előadott vagy saját tervek
szerint egyes butorok vagy egész berendezés
készítését. Klauzál-téri fényesen berendezett
butor aruházában pedig kész butorokból állandó

kiállítás van.

Olcsóbb a kenyér!

Tudatom, hogy Károlyi-utca 3. sz. alatt
lévő házikenyér-üzletemen kívül az **Iskola-
utca 24.** szám alatt (Brauswetter
óraszülete mellett)

fióküzletet

nyitottam és mert előállítási költségem
csökkent, a kenyér arait a mai naptól
kilogrammonként 2 fillérrel leszállítottam.

A t. közönség b. partfogását kéri

DENGL GYULA.

Zsákkölcsönző intézet.

Tisztelettel tudatom a n. é. gazdaközönséggel,
hogy a régi Zsótérházban (Feketesas-u.) kötélgyártó
üzlethelyiségemben teljesen új zsákokat és vízmen-
tes ponyvákat a legjutányosabban kikölcsönzők.
Ajánlom a n. é. közönségnek kitélárúimat

Kiváló tisztelettel

KLONKAY ANDOR, kötélgyártó.